

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lectionarium - Cod. Aug. perg. 37

[S.l.], [3. Drittel des 10. Jh.]

Passio sanctae Caeciliae virginis

[urn:nbn:de:bsz:31-6715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-6715)

reproborum. xpi eccliam no
ua cotidie fecunditate di
tabant. Lugebat tunc por
tio uicta diaboli. cum de
ca uictrix accelesiae legi
o uiriliter pugnando tri
umpharet.

INCIPIT PASSIO SCAE

CAECILIAE

VIRGINIS.

Caecilia uirgo
clarissima. ab
sconditum eu
angelium xpi
gerebat in pecto iii.

re. & non diebus non noctibus
a colloquiis diuinis & ora
tionibus cessabat. Haec ua
lerianum quendam iuuenem
habebat sponsum; qui iuue
nis in amore uirginis perur
guens animum. diem con
stituit nuptiarum. Caecilia
uero subtile ad carnem
calicio induta. de super au
ratibus uestibus tegebatur.

ii. Parentum enim tanta uis &

sponsi circa illam erat ex
estuans. ut non possit ardo
rem sui cordis ostendere.
& quod solum xpm dilige
ret. indicens euentibus
aperire. Quid multa. uenit
dies in qua thalamus collo
catus est. & cantantibus or
ganis. illa in corde suo. so
li dno decantabat dicens.

Fiat corpus meum & cor
meum immaculatum. ut non
confundar. Et tunc ueniens
iuuenis orans. commendabat
dno quod timebat. Inuita
bat angelos precibus. lacri
mis interpellabat aposto
los. & sca agmina xpo famu
lantia exorabat. ut suis eam
deprecationibus adiuuarent.
suam dno pudicitiam com
mendantem. Sed cum haec
agerentur. uenit nox in
qua suscepit unam cum spon
so suo secreta silentio. & ita
cum alloquitur. O dulcis
sime atq. amantissime ui

29

uenis. est mysterium quod
 tibi constet. si modo tu
 iuratus asseras. te illud
 obseruantia custodire. lu
 rat ualerianus sponsus. se
 illud nulla omnino perdere
 ratione. nulla necessitate
 detegere. Tunc illa ait. An
 gelum dei habeo amatorem.
 quoniam zelo corpus me
 um custodit. hic si uel le
 uiter senserit. quod tu me
 polluto amore contingas.
 statim circa te suum furo
 rem exagitat. & amittis flo
 rem tuae gratissime iuuen
 tutis. Si autem cognouerit.
 quod tu me sincero et inma
 culato amore diligas. et uir
 ginitatem meam integram
 illibatamque custodias. ita
 quoque te diliget sicut me.
 & ostendet tibi gratiam suam.
 Tunc ualerianus nutu diti
 more correptus ait. Si uis ut
 credam sermonibus tuis.
 ostende mihi ipsum angelum.

& si probauero quod
 angelus dei sit. faciam
 hostiarum. Si autem iurauero
 terum diligas. te et illum
 dio feriam. Tunc beata ca
 cilia dicit ei. Si consilium me
 permittas te ad quiescere. &
 permittas te purificari fon
 te perenni. ut credas unum
 deum esse in caelis uiuum & uerum.
 poteris cum uideri. Dicit
 ei ualerianus. Et quis erit
 qui me purificet. ut ego an
 gelum uideam. Respondit
 ei cecilia. Est senior quomo
 dit purificare homines. ut ne
 reantur uideri angelum dei.
 Dicit ei ualerianus. Et ego hunc
 senem ubi requiram. Respon
 dit cecilia. Uade in testio mi
 liario ab urbe. uia quae appia
 nuncupatur. illic inuenies
 pauperes. at transeuntibus. alimo
 niae petentes auxilium. de
 his semper mihi curae fuit. &
 optime huius mei secreti sunt
 consci. Nos tu cum uideris

et eis benedictionem
et dices. Caecilia me
misit ad uos. ut ostendatis
mihi sem senem urbanum.
quo ad ipsum habeo eius
secreta mandata quae per
feram. Hunc cum uideris.
indica et omnia uer
ba mea. & dum te purifi
cauerit. induet te uestibus
nouis & candidis. Cum quibus
mox ingressus fueris tuum
cubiculum. uidebis ange
lum sem. etiam tuam ^{at} amore
effectum. & omnia quae
ab eo popo seris impetrabis.
Tunc ualerianus perrexit & ^{viii.}
secundum ea signa quae ac
ceperat. inuenit sem urba
num epim. qui iam bis con
fessor factus. inter sepulchra
mastrix latebat. Cui cum
dixisset omnia uerba caeci
liae gaudius est gaudio ma
gno. & ponens genua inter
ram expandit manus ad ce
lum. et cum lacrimis dixit

Domine ihu xpe seminator sci
consilii. suscipe seminum
fructus. quos in caecilia semi
nasti. Domine ihu xpe pastor
bone caeciliae famulae tuae.
quae quasi ouis tibi argumen
tosa deseruit. Nam sponsum
quem quasi leonem ferocem
accepit. ad te quasi agnum
mansuetissimum destinauit.
Iste huc nisi crederet non ue
nisset. Aperi ergo dne cor
dis eius ianuam sermonibus
tuis. ut te creatorem suum
ee cognoscens. renuntiet dia
bolo. & pompis eius et idolis
eius. Haec et his similia oran
te sco urbano epo. subito ante
faciem ipsorum apparuit se
nior indutus niueis uestibus.
tenens titulum in manibus. au
reis literis scriptum. Quem
uidens ualerianus. nimio ter
rore corripitur. & cadens in
terram. factus est quasi mor
tuus. Tunc senior leuauit
eum dicens. Lege huius

tuli textum & crede ut pu-
 nificari merearis & uidere
 angelum. cuius tibi aspec-
 tu caecilia uirgo deuotissi-
 ma respexit. Tunc ualeria-
 nus respiciens coepit intra
 se legere. Scriptum autem ti-
 tuli haec erat. Unus deus.
 una fides. unum baptisma.
 unus deus & pater omnium
 qui super omnia & in om-
 nibus nobis. Cum hoc
 intra se legisset. dicit ei
 senior. Credis ita esse. an
 adhuc dubitas. Tunc ua-
 lerianus uoce magna clama-
 uit dicens. Non est aliud
 quod uerius possit credi sub ce-
 lo. Cumque hoc dixisset uale-
 rianus. ille senior ab oculis
 eorum elapsus est. Tunc se-
 natus baptizauit eum & docens
 omne fidei regulam. remisit
 eum ad caeciliam diligenter instru-
 ctum. Ueniens igitur ualeri-
 anus indutus candidis uesti-
 mentis. caeciliam intra eu-

biculum orantem u-
 & stantem iuxta eam
 gelum domini. pennis fulg-
 tibul alas habentem. &
 flammeo aspectu. duas co-
 ronas ferente in manibus
 coruscantes rosas. & lilial-
 bescentes. Quique una dedi-
 caeciliae altera ualeriano
 dicens. Istas coronas inma-
 culato corde & mundo cor-
 pore custodire. quia de pa-
 radiso deus eas ad uos attuli.
 Et hoc uobis signum erit.
 numquam maridum aspe-
 ctus sui adhibent florem.
 numquam sui minuunt
 suauitatem odoris. nec
 ab aliis uideri poterunt. ni-
 si ab eis quibus ita castitas
 placuerit sicut uobis probata
 est placuisse. Et quia tu
 ualeriane consensisti con-
 silio castitatis misit me
 christus filius dei ad te. ut quam
 uolueris petitione insinues.
 At ille audiens adorauit &

Nihil mihi iusta uita
cuius extitit. quia unicus frater
et affectus. & impius mihi
me liberato. germanum
meum in periculo perditionis
aspiciam. Hoc solum omnibus
petitionibus meis ante
pono. & de peccatoribus in fratre
meo tibi uirtus. sicut me libe-
rare dignetur. & faciat nos
ambos in sui nominis con-
fessione perfectos. Audiens
haec angelus lactissimus
uultu. dixit ad eum. quod
petisti quod melius quam te
christum implere delectat. sic
te per familiam suam exortia lu-
cratus est dominus. ita pro te quo-
que tuum lucrabitur fratrem.
& cum eodem ad martyrii pal-
mam adtingas. his itaque simi-
lis sermonibus. Aspectus an-
geli nominis migravit
ad celos. Et illis epulantibus
in christo atque in eruditione
sua sermo cinantibus. tibi arti-
fice ualeriani frater adue-

nit. & ingressus quasi ad cog-
natam suam osculatus est caput
suae ceciliae. & ait. Miror
hoc tempore roseis hic odor
& liliorum unde respiret.
Nam si tenere ipsas rosas aut ip-
sa lilia in manibus meis. nec
sic poterant odoramenta
tante mihi suauitatis infun-
dere. Confiteor uobis ita
sum refectus. ut putem me to-
tu subito renouatum. Dicit
et ualerianus. Odore iam me-
ruisti me interpellante sus-
cipere. modo te credente pro-
mereberis. & iam ipso aspectu
gaudere. cuius in rosis san-
guis florescit. & in lilis cuius
corpus albescit. Coronas enim
habemus. quas tui oculi ui-
dere non possunt. floreo co-
lore & in uero candore uer-
nantes. Dicit et tibi uirtus. In
somnia haec audio. an in ueri-
tate ista tu loqueris ualeriane.
Respondit ualerianus. In som-
niis

nunc usq. uiuimus. iam mo
do in ueritate sumus. & falla
cia in nobis nulla est. Tu
enim quos colimus. ad om
nem fidem. daemona com
pantur. Dicit et tibur
tius. Unde hoc nosti. Respondit
ualerianus. Angelus dī do
cuit me. quem tu uidere
poteris. si purificaris ab omni
sorde idolorum. Dicit et tibur
tius. Etsi potest fieri ut ui
deam angelū dī. quae mo
ra erit purificationis. Re
spondit ualerianus. Nulla.
Hoc tantum mihi tu sponde.
quod omnia idola deneges.
& credis unum dīm eē in cē
lis. Tiburtius respondit.
Non intellego qua intentio
ne ista psequeris. Caecilia
dixit. Miror te frater. ut
non intellegas figuras ficti
les. gypseas. ligneas. aereas.
atq. lapideas. uel cuiuscūq.
metalli deos eē non posse.
Quas araneae texerunt aues

stercorant. In quorum
partibus solent ciconiae
nidos instruere. quos dan
natici faciunt. nam ad om
nem metallum periminibus
damnati mittuntur. ergo
ad damnatis intium accipi
entes. Quomodo possunt
dū uel dici uel credi. Inter
mostuum & simulachrum
nulla distantia est. Sicut
omnia membra mostui
habet. flatum tamen & uo
cem non potest habere. nec
sensem. sic et ista uana no
mina. omnia quidem mem
bra habent. sed omnia fatua
& caduca noscuntur
& deteriora quam homi
nes mostui compantur.
Quia hominum membra dū
uiuerent. & oculis uiderunt.
& auribus audierunt.ambu
lauerunt pedibus. ore locu
ti sunt. manibus palpauerunt
& odorem naribus assumpse
runt. Isti autē a moste coe

et in morte perdu
quod numquam uixisse.
nec posse uiuere noscuntur.
Tunc cum omni alacritate
tibuftius ait. Qui ita non cre
dit. pecus esse comprobatur.
Hac dicente tibustio. sancta ce
cilia. osculata est pectus eius
& dixit. Hodie te meum
fateor uere esse cognatum. sic
enim deus mihi fratrem tuum con
iungi fecit. ita te mihi cognat
um contemptus faciet ido
lorum. Unde quia paratus
es ad credendum. uade cum
fratre tuo ut purificationem
accipias. per quam merearis
angelicos uultus aspicere. &
omnium tuarum ueniam inue
nire culpam. Tunc dicit tibur
tius fratri suo. Obsecro te fra
ter ut dicas mihi ad quem me
ducturus es. Respondit ua
lerianus. Ad magnum urba
num nomine. in quo est a
spectus angelicus. ueneran
da caritas. sermone uerus

& sapientia conditus. Dicit
et tibustius. Tu illum urbanum
dicas quem papam suum. christi
ani nominant. Hunc ergo au
dio iam secundo damnatum
et iterum pro ipsa re qua dam
natus est latebra se uouendo
prae cauere. Iste si uentus
fuerit. sine dubio atrocibus da
bitur flammis. et iudici solet
centenas exsolueret. et nos si
mul cremabimur si ab illo
fuerimus edocti inuenti. &
dum querimus diuinitatem
in caelis latentem. incurramus
furorem exurentem in terris.
Dicit ei cecilia. Si ista uita
est uita et non est alia. iuste
istam perdere timeremus.
Est autem uita satis ista me
lior. & quae numquam finire
potest. Ut quid istam per
dere timeamus. quando per
huc perditionem. ad illi
us acquisitionem attinge
mus. Respondit ei tibur
tius. Adhuc hoc numquam audiui.

Ergo est altera uita preter
 ista quam predicatis. Dic
 ei caecilia. Et hoc quod
 in isto mundo uiuitur
 uita est. quam humores
 tumidant. dolores exte
 nuant. ardores exsiccant
 escas inflant. ieiunia ma
 cerant. ioci soluant. tristi
 tiae consumunt. Sollici
 tudo coarctat. securitas he
 betat. diuitiae superbia. J.
 paupertas deiecit. iuuentus
 extollit. senectus incuruat.
 frangit infirmitas. moeror
 consumit. Et in his omnibus
 furibunda mors succedit.
 & ita uniuersis gaudis
 carnalibus finem imponit.
 & cum esse desiderint. nec fu
 isse putentur. pro nihilo
 computatur. ^{ia} omne quod
 non est. Illa autem uita que
 iste uitae succedit. aut per
 petuis tribulationibus dat.
 iniustis. aut aeternis gau
 dius iustis offertur. Re

spondens ad haec tibi
 us dixit. Et quis tibi
 et inde huc ueniens nobis
 potuit indicare. ut merito
 possimus ista asserentibus
 credere. Tunc beata caeci
 lia erigens se stetit. et cum
 magna constantia dixit.
 Caeli terraeque. maris et homi
 num. repentiumque creator.
 & peccudum ex se ipso ante
 quam omnia faceret genuit
 filium. & protulit ex uisitate
 sua spiritum sanctum. Filium ut crea
 ret omnia. spiritum ut uiuifica
 ret uniuersa. Omnia autem
 quae sunt. filius ex patre ge
 nitus condidit. Uniuersa
 autem quae condita sunt. ex
 patre procedens spiritus sanctus anima
 uit. Dicit ei tibiustus. Certe
 unum deum esse in caelis creden
 dum asseritis. quomodo nunc
 tres esse testaris. Respondit
 caecilia. Unus deus in maiesta
 te sua. quem ita in sancta trimi
 tate diuidimus. ut in homine

dicimus sapientiam unā
quam sapientiam dicimus
habere ingenium. memoria
intellectam. Nam ingenio
adiuuentimus. memoria te
nemus quod docemus. intel
lectu aduestimus quicquid
tuudere nobis contigerit tū
dire. Quid modo facimus.
rum quid non ista unū sa
pientiae in homine possi
dent nomen. Quomodo
non dī omnipotens in una
ditate trinitatis optineat
maiestatem. Tunc tibi stius
pstratus in terram. coepit
clamare dicens. Non mihi
uidetur humana lingua ra
tionem reddere. sed puto qd
angelus dī per ostium lo
quatur. Et cum multas gra
tias ageret. quod breuiter
unum dīm tribus personis
eē euidentius ostendisset.
conuersus ad fratrem suū
dixit. De dō uno satis mi
hi eē factum confiteor. nunc

super est ad inquisitionem
meam ut coeperat sermo
pereurrat. Respondens cae
cilia dixit. De his mecum lo
quere. quia tūrocinu temp
fratrem tuum tibi phibē
dare responsum.

INCIPII PASSIO SCAE LUCIAE VIRGINIS

Lucia uerſam pūm
ciam beatus
simae uirgi
nis agathes
fama crebreſcere
& ſiracuſanus populuf per
milia quoq. quinquaginta
ad urbem cathinensium ſiti
enter pergeret ad ſepulchri
ſcae agathes uirginis uene
randum. Contigit luciam
uenerabilem uirginem nobi
liſſimam ſiracuſanorum
ſimul pergere feſtiuitatis
gratia inuitante. Cuius ma